

1

Zsilett

A hatodik áldozatot június elején találták meg. Három taxis és két céges sofőr után most egy limuzinkölcsönző. A holttest egy foghíjtelken ült, a tűzfalhoz támasztva, srégen szemben a hajdani Danuvia fegyvergyárral. A kifogástalan öltöny és a kézzel varrott bőrcipő világított az elhanyagolt környezetben. Térdig érő gaz, a katángkóró kék virágai, eldobált sörösdobozok.

A holttest körül a lóherék mint parányi ventilátorok meredtek ki a földből. Hűvösség áradt a talajból. A nyomozó megborzongott.

A helyszínelők már végeztek – se ujjlenyomat, se cipőnyom; semmi –, a nyomozást vezető tiszt pedig szótlánul bólintott. Az áldozat illett a mintába. Nagy adag nyugtatót kapott, intravénásan, aztán lenyomtak a torkán egy zsilettpengét. A holttest frissen megborotválva, mint a többi őt. Eredetileg – a rendőrség által megszerzett fényképek tanúsága szerint legalábbis – mindegyik áldozat szakállas volt. Tiszta munka, vér sehol, kivéve azt a keveset, ami a szájukból kifolyt, miután lenyelték a pengét.

Az öregség szaga. Levendula, púder, pézsma és citrus. Kevés mentol. A rendőrtiszt a nagyapjára gondolt, az állványra tett zománcos lavórra egy régi ház fürdőszobájá-

ban. Ébenfa nyelű borotva. Egy halványzöld fémtubus. „Figaró” – gondolta. „Ez volt a neve.” Egyáltalán nem kifinomult illat, mégis harmóniát áraszt. Egy letűnt világ rendje.

Esteledett. A nyomozó felnézett az égre. Eszébe jutott egy történet, amit még gyerekkorában hallott, a világnagy óriásról, aki felakasztja az újholdat az égre, a régít pedig csillagokká vagdossa szét.

Lassan elsétált a helyszínről, végig a gyárépület mellett. Az utcáson egy kisbólt, előtte zöldséges stand. A citromok világítottak a mélyülő estében. A rendőrtiszt vett egy doboz Camelt, rágyújtott, és azon töprengett, hogy egy ilyen sorozat véget érhet-e. Amikor a kérdést megfogalmazta, már tudta, hogy minden ilyen kérdés fölösleges.

Vége lesz.

Egyszer mindennek vége lesz.

* * *

Eközben egy férfi – a város túlfelén – a kapuban állt és cigarettázott. Felizzott a parázs, és megvilágította frissen borotvált arcát.

Már régóta nem esett jól neki a cigaretta. Marta a füst a torkát. Azon gondolkozott, hogy ez a fájdalom – legyen mégoly jelentéktelen – valóságos-e.

A valóságot csak mint testet volt képes elképzelni; mindegy, hogy élő vagy élettelen. Legyen hegy. Vagy ember. Tiszta forma, pillanatnyilag létező. A többi nem szá-

mít. Az időt úgysem érdekli az idő. Hogy a hegyet repedések hálózják be, barlangok tátongnak, búvópatakok kanyarognak. A testben meszes érfalak, lyukas gyomor, növekvő sejtcsomók. Kívülről stabil és szép. Egész. Végül összedől, beomlik, nem marad belőle semmi. Mindegy, hogy kő vagy hús. Hogy ezer évbe telik vagy kettőbe. Az időt nem érdekli az idő. A mélység, a takarásban lévő rész eleve sötét. De ez a sötétség csak akkor válik láthatóvá, amikor a romlás már visszafordíthatatlan.

Ha a valóságra gondolt, a férfinek mindig a kappanháj jutott eszébe.

Mennyi szájalmas emberi roncs. Mennyi lustaság. Mennyi semmibe tartó mozdulat és szó. Emberek és házak. A házaik. Kívülről szépek.

* * *

A nyomozó kint állt az erkélyen és dohányzott. Átpillantott a szomszéd ablakára. Sosem látta még az embert, csak a borízú hangot hallja minden szerdán és pénteken. Nőket hoz ide, mindig más. Néha többet is egyszerre. Nem kurvák. Fűzi őket, általában sikerrel. A popzene esztétikájáról beszél, majd hirtelen témát vált, és áttér a női seggekre. Végül becsukja az utcára néző ablakot, behúzza a függönyt. Másfél-két óra csönd. Este tizenegy körül elhajtja a nőket, fél órával később ő is távozik.

A nyomozó átpöckölte a csikket a korlát fölé. Mindjárt tizenegy óra. Péntek.

Két nő billegett elő a szomszéd lépcsőházból. Nevetgéltek.

– Ez eléggé fáj – mondta az egyik.

– Nekem is – válaszolt a másik.

Nem volt a hangjukban érzelem, mintha csak az időjárásról beszéltek volna. Nevetésük elhalt, ahogy befordultak a sarkon.

„Kívülről szépek” – gondolta a nyomozó.

* * *

A város túlfelén a férfi éppen elpöckölte a csikket, és elindult volna befelé, amikor mozgásra lett figyelmes. A szemközti járdán egy kutyát sétáltató pár. Szőke nő, oldalán kopasz fiú, trikóban.

A nőből ömlött a szó. Az a rengeteg „És akkor...”-ral kezdődő mondat. A hangjában felháborodás, nem is emberi, inkább egy állaté, amelyik nem érti, miért bántják.

A férfi hirtelen megértette a kopasz fiút. Hallgatni. Vagy mert meg akarunk szerezni egy nőt, vagy mert már belenőtt az életünkbe: mert félünk, hogy elveszíthetjük, vagy mert lemondtunk róla.

Azt mondják, a férfiak állatok. Esznek, isznak, basznak, háborúznak. Tény. És aki csak piszkálja az ételt, szédeleg egy pohár sörtől, egy idő után már baszni sem akar, és hátba szúr, miközben megölel, az milyen állat? „A nők még az erőszakos halált sem érdemlik meg” – gondolta. „És mindig sima az arcuk.”

* * *

A rendőrtiszt hátradólt a kanapén. Előtte a dohányzóasztalon egy palack. Ardbeg. Alig lötyögött egy kevés az alján. Sokáig állt. Nem az igazi. Üvegből ivott. Nem talált tiszta poharat, és még ahhoz is erőtlennek érezte magát, hogy előblítsen egyet. „Ez tényleg a legalja” – gondolta, és elindította a CD-lejátszót. A hangfalakból a Hot Water Music legutóbbi albuma szólalt meg. Harmadik szám. „State of Grace”.

A nyomozó keveset beszélt, inkább csak maga elé dünyögött néha egy-egy mondatot. De az is többnyire káromkodás volt. Rengeteget dohányzott. A kollégái szép lassan megtanultak olvasni a „füstjelekből”. Ha a szívére vett valamit, mindig a szája bal sarkában szívta a cigarettát. Ha nővel volt előző éjjel, közepén. Egyszerű hétköznapiakon a jobb oldalon. Ha valamiben elmélyedt, vagy ha éppen feloldódott, jobb kezében, a mutató és a középső ujj második és harmadik ujjperce közé szorította a füstszűrőt. Ha unatkozott vagy menekült volna egy szituációból, egészen az ujjbegyek végével tartotta a cigarettát. Ha fontos döntést hozott, hüvelyk- és mutatóujja között szívta a slukkokat, a többi ujjával sátrat vonva a cigaretta fölé. Amikor az italra gondolt, öntudatlanul is bal kézzel fogta a cigarettát.

* * *

Nyolcéves lehettem, amikor először szemtanúja voltam, hogy apám megüti anyámat. Precíz ütés volt, külső tenyérrel a kulcsfont fölé, a nyaktőre. Tudtam, hogy nem az első alkalom volt. Apám nem tűnt kezdőnek. Később rájöttem, ekkorra már annyi szemérem sem maradt benne, hogy legalább megkísérelje titokban tartani.

Anyám megszéduült az ütéstől. Aztán észrevette, hogy az ajtóban állok, és – komoly erőfeszítés árán – összedezte magát. Kiegyenesedett. Kicsit ferdén állt a feje. Próbálta érdeklődésnek álcázni. Nem volt természetes.

Teljesen összezavarodtam. Az ütés természetesnek tűnt. A félszeg gesztus, amellyel anyám engem – vagy talán apámat? – próbált megóvni, mesterkéltnak.

Apám, aki addig háttal állt nekem, megfordult. A tekintetében sem megbánás, sem szégyen nem tükröződött. Közel ülő szeméből egy főemlős bágyadt nyugalma áradt.

Apám borbélyként dolgozott. Egyszer láttam, amikor egy beesett arcú férfit borotvált. Belenyúlt a szájába, és belülről – három ujjal – feszítette ki az arcbőrt. Undorodtam tőle.

– Azok mennek borbélynak, fiam, akik szeretik figyelni az emberek kiszolgáltatottságát, vágynak a hatalomra, de túl gyávák, hogy gyilkoljanak is érte – mondta nekem egyszer, már öregkorában, amikor látszott, hogy sosem fog többé lábra állni. – A vesztesek.

Kórházba került. Pár nap múlva megszökött. Egy kocsmában esett össze, amikor a harmadik kör gint akarta megrendelni. Mindig gint ivott.

– A jó gin olyan, mint a jó penge – mondogatta. – Csak akkor érzed, hogy egyáltalán megvágta magát veled, amikor már félig elvéreztél.

Apámnak megállt a szíve. Ideje volt. Talán nem is működött soha.

Akik tanúi voltak a halálának, egyöntetűen állították, hogy ezt suttogta, mielőtt kilehelte a lelkét:

– Mindenható Isten.

Akkor én nagyon erősen azt kívántam, hogy bárcsak Isten ne lenne mindenható. Hogy az apám fölött bárcsak ne lenne hatalma. Hogy vigye el őt az ördög.

Apám nap nap után egy pusztításra teremtett számmal dolgozott, mégsem használhatta soha másra, csak simogatásra. Egy darabban kellett tartania a pengéje alá kerülő arcokat. Ezért aztán meglendítette simogatásra teremtett kezét, ütötte anyámat, verte szét a családot, darabokra.

– Miért maradtál veled? Miért hagytad? – kérdeztem anyámat, aki akkor már egy pszichiátriai intézet lakója volt.

– Olyan, mint egy szálloda – mondta egyszer a zárt osztályról. – Csak éppen fordítva, mint a valóságban. A hotelekben mindig elviselhetetlen a személyzet. Itt pedig csak a személyzet normális.

– Miért hagytad? – kérdeztem anyámat.

Hosszan hallgatott. Törékeny, citromfejú, kicsi asszony.

– Le kell nyelni a békát, fiam – mondta végül.

Értetlenül néztem rá.

– Ennek a békának legalább már ismertem az ízét. Nem volt jó íze, de ismertem.

* * *

A nyomozó hátradőlt a kanapén, előkotorta a zsebéből a cameles dobozt, és meggyújtott egy harmonikává gyűrődött szálat. Kesernyés, fűszeres füst. Kortyolt az üvegből. Tőzeg, dohány, jód, hínár és tengeri só íze. Meg az alkoholé.

Felvett egy könyvet az asztról. Egy olasz írta, egy másik tengerről. „Milyen másik? Még az egyiket sem láttam soha” – gondolta. „A dolgok nincsenek sem jól, sem rosszul, Carlo, de meglakolnak ezért a közönyért” – olvasta.

A cigaretta végigégett. Ki sem vette a szájából, a nadrágja és az inge teliszóródott hamuval. Nem söpörte le. Maga sem tudta, mit jelent ez. Talán hogy nem érdekli. Talán hogy fáradt. Talán hogy nem érdekli, hogy fáradt. A szám közben véget ért, a lejátszó ugrott a következőre. Kezdődött a „Drown In It”.

* * *

Az apám nem tanított meg semmire. Se úszni, se focizni. A teniszt szerette. Teniszezni se. „Viselkedj rendesen” – mondta mindig. Mindkét szó képlékeny volt. Nem tud-

tam, mit jelentenek pontosan. Apám még arra sem vette a fáradságot, hogy legalább ezt elmagyarázza.

Apám nem tanított meg borotválkozni. Pedig borbély volt. Műhely, frekventált helyen. Emlékszem a telefonálomásra – piros ragyogás – az ajtón belépve balra. A levendula és a mentol illata. Apám néha mesélt a munkájáról. Reggel hatkor már kezdődött a műszak. Taxisok, magánsofőrök meg a pártszékház alkalmazottai. Ölükben a friss napilap, szájukban cigaretta, előttük egy gőzölgő csésze rumos kávé. „Sir Géza bácsinak” hívták viccelődve.

Apám sosem tanított meg borotválkozni. Hogyan kell az arcbőrt előkészíteni, mi a jelentősége a száliránynak, mennyit számít a penge minősége. A halála után megtaláltam a borotvát. Végignézte, ahogyan lenyúzom az arcomat egy eldobható borotvával. Szakállat növesztettem. Most pedig gyakorolnom kell. Aztán megállnom az Úr előtt, csupaszon, ahogyan születtem. Le kell nyelni a békát – mondta nekem egyszer anyám. Igaza volt.

Mindent sajnálok, csak az életemet nem.

* * *

A hangok betöltötték a szobát. Pergolesi, Stabat Mater, utolsó tétel. „Áll a fájdalommal terhes anya”. Pergolesi utolsó műve, amelyet – a legenda szerint – élete utolsó napján fejezett be.

Huszonhat éves volt.

„Az apákat sosem ábrázolják sírva” – gondolta a nyomozó. „Az apák mindig csak állnak összeszorított szájjal. Mint megannyi félelemre edzett segglyuk. És szépen lassan felzabálják a fiaikat, amiért nem hajlandók megérteni és elfogadni ezt a kérlelhetetlenséget.”

Szólt a kórus.

Quando corpus morietur
Fac ut animae donetur
Paradisi gloria.
Amen.

Egy furcsa álzárlat, közvetlenül a mű vége előtt.

„A remény, hogy talán még sincsen vége” – gondolta a nyomozó. „Hogy talán nem kell a saját halálunkkal kapcsolatban kimondani ezt a két szót: Így legyen.”

Lehetetlen. Ki kell mondani.

Áradtak az „Ámen” kromatikus, lefelé haladó hangjai. Mint egy zokogás.

„Ez egy férfi zokogása, nem egy nőé” – gondolta a nyomozó.

Elképzelte a fiatal fiút, aki pontosan tudta, hogy nem éri meg a holnapot. Dühös is lehetett volna. Elátkozhatna volna az Istent. Ehelyett kimondta – képes volt kimondani – az áment.

A nyomozó előkotort egy cigarettát. Hosszasan keresgélte az öngyújtót a zsebében. Időközben elhaltak a zene hangjai. Rágyújtott. Zsibbadást érzett a bal bokájában.

Egy mély slukk. Bent tartotta a levegőt. Kifújta.
A füst mint egy rossz előérzet gomolygott előtte. Aztán szertefoszlott.
Semmivé lett.
„Ámen.”

* * *

A bejelentés június 6-án, délelőtt 11:59-kor érkezett a kapitányságra. A szagra panaszkodtak a szomszédok. „A hetedik” – gondolta a nyomozó, amikor beszállt a kocsijába.

Az áldozat a kanapén ült, meztelenül, előtte az asztalon egy kávéscsésze és egy újság. A hamutartóban egyetlen csikk. Fehér füstsűrős, mentolos Marlboro.

– Ő az emberünk – mondta a helyszínelők vezetője. – Még búcsúlevelet is hagyott. Azt írja, mindent sajnál, kivéve az életét. Nyugtatónak nyoma sincs. Megborotválkozott, aztán lenyelt egy pengét. Nagy önuralom kellett hozzá.

A rendőrtiszt az áldozat arcát nézte. Aztán közelebb hajolt. Pontszerű vérzések a bajuszvonalon és az áll alatt.

Csak a saját arcával nem bírta.

Csak az nem lett tökéletes.